

İSNAD ATIF SİSTEMİ İLE AKADEMİK YAZIM

Çevrim İçi

21 Kasım 2020 20:30-22:00

Dr. Abdullah Demir

ANKARA
YILDIRIM BEYAZIT
ÜNİVERSİTESİ

İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

Akademik Yazım-Yayın

```
graph TD; A[Akademik Yazım-Yayın] --> B[Şekilsel Özellikleri]; A --> C[İçeriğe Dair Nitelikleri];
```

Şekilsel
Özellikleri

İçeriğe Dair
Nitelikleri

Yayın Etiği İhlalleri

İntihal
(Aşıırma/Bilimsel
Sahtekârlık/Plagiarism)

Kendi Eserinden
Aşıırma
(Yeniden Kullanma/Self
Plagiarism)

Çifte Yayın

Haksız Yazarlık
(Katkısı Olmadan Yazar
Olarak Görünmek)

Dilimleme

Sahtecilik
(Uydurma/Fabrication)

Çarpıtma
(Verilerde
Tahrifat/Falsification)

Kopyacılık
(Cheating)

Başka Sözcüklerle
Anlatma
(Paraphrasing)

Lisansüstü Tezlerde Yayın Etiği İhlallerini Önleme Eęitimi

Yayın Etiği İhlalleri

(İntihal, Haksız Yazarlık, Sahtecilik, Çarpıtma, Dilimleme, Çifte Yayın)

Yayın Etiği İhlallerinin Cezası

Yayın Etiği İhlallerinin Önlenmesi

İntihal Tespit Programları

(iThenticate, Turnitin, intihal.net)

Atıf ve Kaynak Gösterme Sistemleri

(Chicago, APA, İSNAD Atıf Sistemi)

Atıf ve Kaynak Gösterme Yardımcı Programları

(Zotero, Mendeley, EndNote)

İntihalin Sık Görüldüğü Yayınlar

1. Lisansüstü öğrencilerin çalışmaları (Tezden makale üretiminde, tezde)

2. Doçentlik öncesi çalışmalarda

Kaynak: İ. Hakkı Demirel vd., *Akademik Yazım İhlalleri* (Ankara: TÜBİTAK ULAKBİM, 2011), 56.

Yayın Etiği İhlallerinin Sebepleri

Az gelişmiş araştırma ve yazma becerisi

Eleştirel düşünme yetersizliği

Yayın etiği ve ihlaller hakkında bilgisizlik

Atıf ve alıntı arasındaki farkın bilincinde olmamak

Uzmanlık alanı dışında yayın yapmak (alan dışı tebliğ sunumu vb.)

Çeşitli kaynaklardan alınan bilginin nasıl kullanılacağı hakkında bilgisizlik

---

Zamanı verimli kullanamamak / Zaman yetersizlięi

Yayın yapma baskısı / Kariyer baskısı

Yayın Etiği İhlallerinin Sebepleri

İdari, akademik ve mali kazanımları hızla elde etme düşüncesi

---

Yayın listesini kısa sürede güçlendirme arzusu

İşini ağırdan almak

Zamanı kötüye kullanmak

Entelektüel miskinlik

Cezai yaptırımla karşılaşılmayacağı düşüncesi

Bu sorunun akademik kariyerlerde doğuracağı ciddi sonuçları bilmemek

---

Dikkatsizlik

[ANASAYFA](#)[HAKKINDA](#)[İNDİRMELER](#)[ONLİNE KILAVUZ](#)[KULLANANLAR](#)[İLETİŞİM](#)

Kılavuzu İndir

Şablonlar

Online Kılavuz

ANA HATLARIYLA İSNAD ATIF SİSTEMİ

ANA FİKİR

İSNAD, sosyal ve beşerî bilimler alanında hazırlanan yayınlarda kullanılmak üzere Türkiye merkezli olarak geliştirilen akademik yazım ve kaynak gösterme sistemidir.

KONSEPT

İSNAD Atıf Sistemi'nde atıf yapılan kaynağa dair bilgiler, metin içinde (APA gibi) veya dipnotta (Chicago gibi) ilgili sosyal bilim dalının genel kullanımına uyularak verilebilmektedir. Ancak kaynakça ortak şekilde oluşturulmaktadır.

1.1. Yayın Etiği İhlalleri

İntihal/Aşırma (Plagiarism) bilimsel usullere uygun biçimde gerekli atıfları yapmadan ve kaynak göstermeden başkalarının fikir, veri, eser ve yayınlarını kısmen veya tamamen kendisine aitmiş gibi yayımlamaktır.[1] “İktibasın (alıntının) belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir.”[2] “Bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır.”[3] “Bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi ise altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”[4] “Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermek üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiildir”.[5]

Haksız Yazarlık aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya katkısı olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmektir.[6] Bu ihlal, Sözde Yazarlık veya Yazar Saklama şeklinde olabilmektedir.

Sözde (Armağan) Yazarlık (Gift Editorship) “Bir çalışmada (araştırmanın tasarımı, verilerin toplanmasında, değerlendirilmesinde, yayının hazırlanması ve onayında) yeterli katkıda bulunmaksızın yazar olarak görünmek/gösterilmektir”.[7] Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek aylıktan kesme cezasını gerektiren fiildir.[8]

İçindekiler

1. Yayın Etiği
- 1.1. Yayın Etiği İhlalleri
- 1.2. Yayın Etiği Beyanı
2. Yayının Adı ve Başlıklandırma
3. Yazar ve Kurum Bilgisinin Yazımı
4. Öz ve Özet Yazımı
5. Anahtar Kelimelerin Seçimi
6. Yazar İsimlerinin Yazımı
7. Türkçe Eser Adlarının Yazımı
8. Arapça Eser Adlarının Yazımı
9. Farsça Eser Adlarının Yazımı
10. Yabancı Dildeki Eser Adlarının Yazımı
11. Din ve Mezhep Adlarının Yazımı
12. Yayınevi Adlarının Yazımı
13. Kavramların Yazımı
14. Şiir Dizelerinin Yazımı
15. Rakamların Yazımı

İntihal (Aşıırma)

‘Kendi Üretimiymiş Gibi Göstermek’

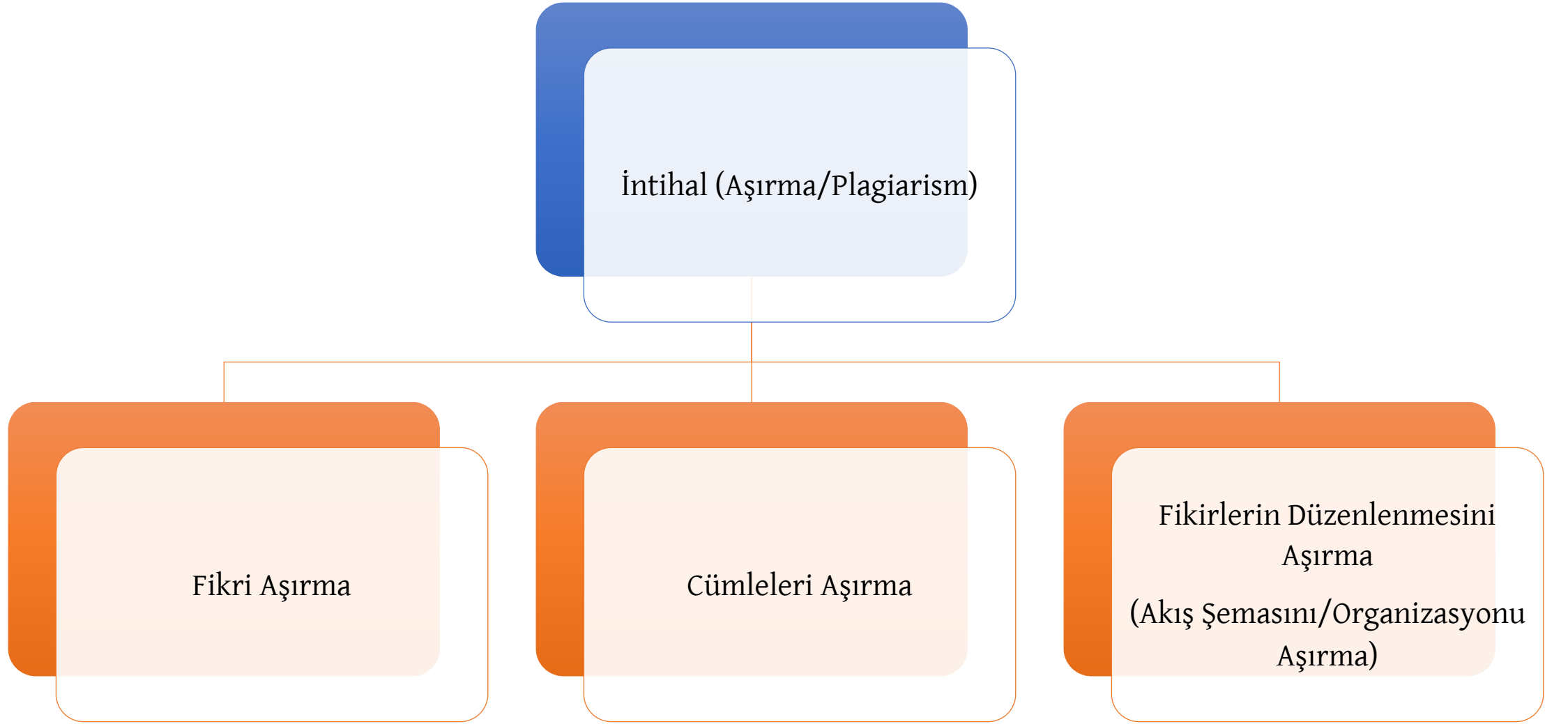
‘Kendime mal etmek’

‘Fikrin Aşıırılması’

‘Metnin Aşıırılması’

“İntihal/Aşıırma (Plagiarism) bilimsel usullere uygun biçimde gerekli atıfları yapmadan ve kaynak göstermeden başkalarının fikir, veri, eser ve yayınlarını kısmen veya tamamen kendisine aitmiş gibi yayımlamaktır.”

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi (YKBAYEY), Yükseköğretim Kurulu (2016), md. 4/1.

Kaynak: İ. Hakkı Demirel vd., *Akademik Yazım İhlalleri* (Ankara: TÜBİTAK ULAKBİM, 2011), 79.

İntihal (Aşıırma/Plagiarism)

Bilinçli (Kasıtlı)

- Hızlı, kolay ve fazla sayıda yayın elde ederek maddi ve manevi kazanç sağlamayı amaçlayanların fiilleri

Bilinçsiz (Kasıtsız)

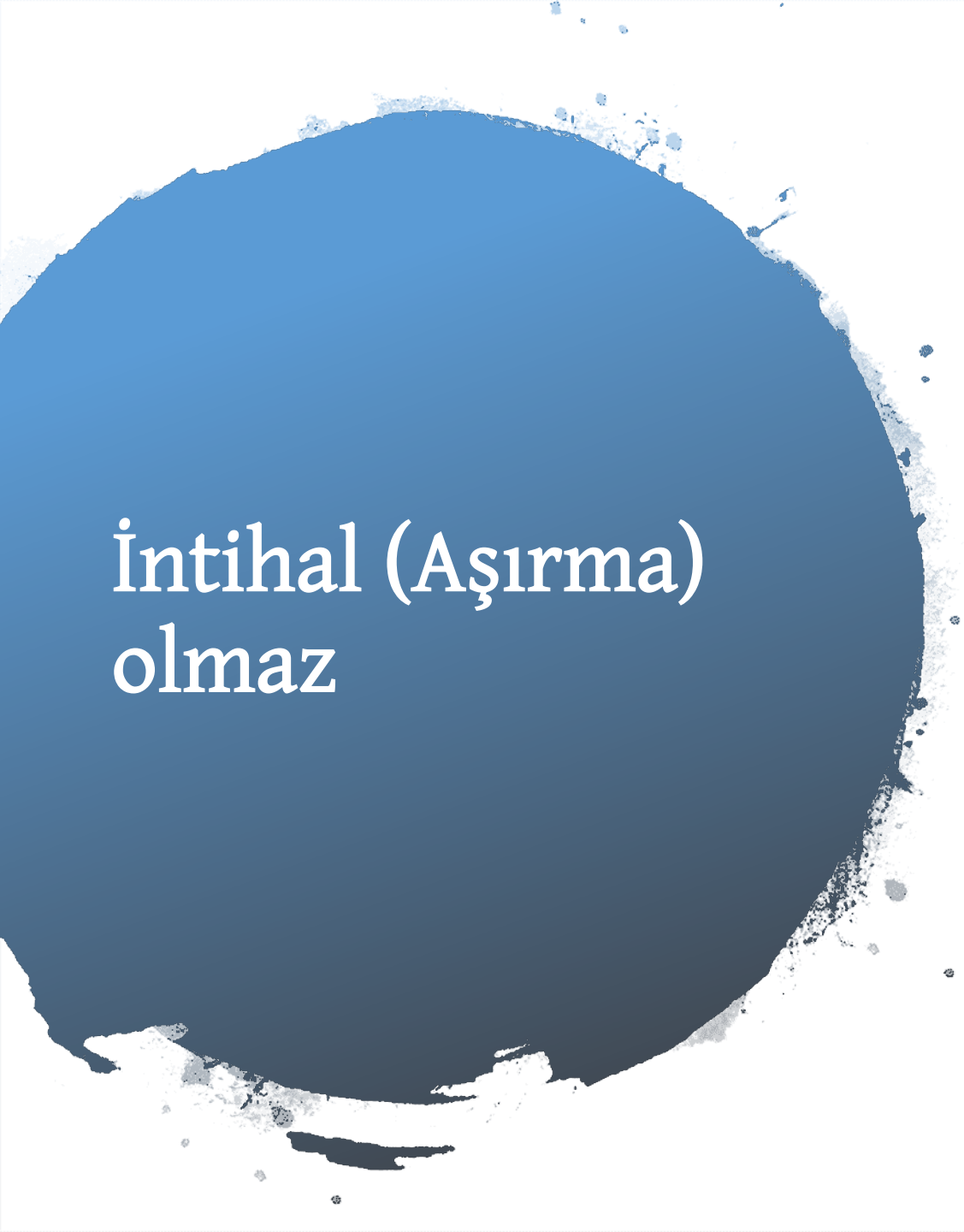
- Öğrencilerin ve tecrübesiz araştırmacıların fiilleri

İntihal (Aşıırma)

Uygun şekilde atıf yapmadan/alıntılama işaretlerini kullanmadan;

- Başkasına ait fikir, şekil veya tabloları kendisininmiş gibi yazmak/sunmak (Özgünlüğü kendisine mal etmek)
- Birine ait olan sözcük, cümle ve ifadeleri (9 kelimedenden fazla), kendisininmiş gibi göstererek okuru/hakemi/jüriyi yanıltmak
- Orijinal yazara yeterli önemde atıf yapmamak (Bir kaynağın geniş kapsamlı kullanımı ancak yetersiz düzeyde atıf yapılması)

İntihal (Aşıırma)
olmaz

Yaygın (Anonim) bilgiler için kaynak
gösterilmesi veya alıntı yapılması gerekmez.

Alıntı Yapmak ve Doğru Atıf Vermek

ATIF (DOLAYLI
AKTARIM/REFERENCE) NEDİR?

ALINTI (DOĞRUDAN
AKTARIM/QUOTATION) NEDİR?

ALINTI İŞARETİ (ÇİFT TIRMAK –
İÇERLEK PARAGRAF) NE ZAMAN
KULLANILMALIDIR?

20. Atıf ve Alıntı Yapmak

Atıf/Dolaylı Aktarma: Bir kaynaktaki düşünce, tartışma veya tespiti atıf yapılıyorsa ve atıf yapılan görüş atıf yapan araştırmacının kendi kelimeleri ile satıra dökülüyorsa cümlelerin sonuna dipnot işareti (¹) konulmalıdır. Yapılan atıf, eserin belli bir sayfasına ya da sayfa aralığına ise sayfa numarası verilmelidir. Şayet çalışmanın tümüne bir atıf varsa yani okuyucunun çalışmanın tümünü incelemesini gerektirecek bir boyutta atıf yapılmışsa dipnotta “Bu konuda bk.”, “Bu görüş ile ilgili bk.”, “Bu tartışma hakkında bk.” veya sadece “bk.” ifadesinden sonra kaynak belirtilmelidir.

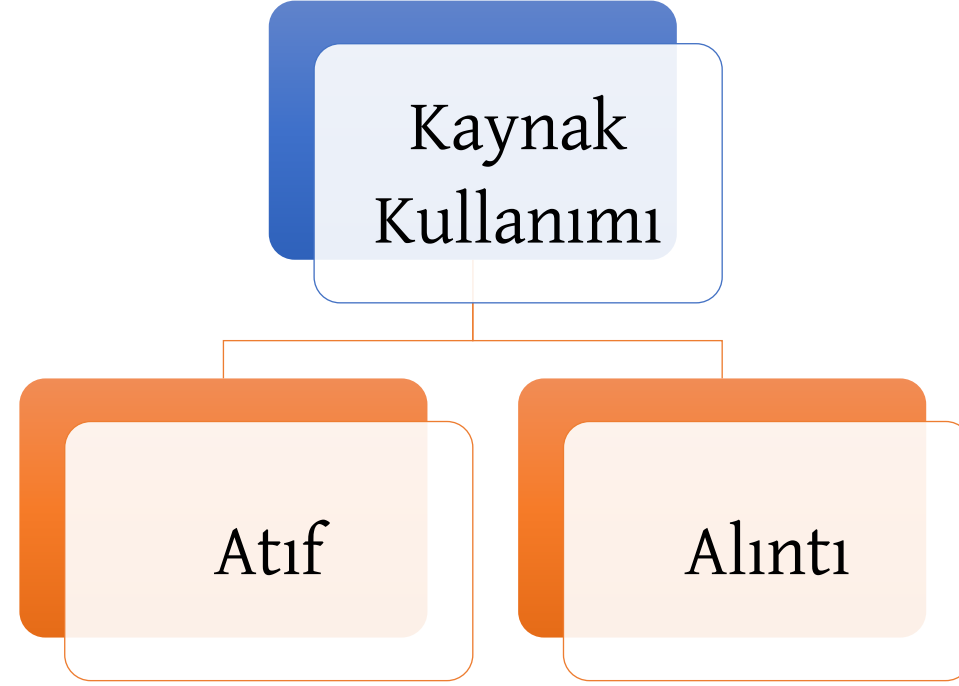
Alıntı/İktibas: Eğer müracaat edilen kaynaktan ilgili kısım aynen, noktası ve virgülüne dokunulmadan, olduğu gibi alınıyorsa alıntılanan kısım “çift tırnak içinde verilir” ve sonuna dipnot numarası¹ verilerek kaynağı belirtilir. Doğrudan alıntılanan metin içerisinde var olan alıntılar ise ‘tek tırnak’ kullanılarak yazılır. Doğrudan alıntılanan kısım üç satırdan uzun ise (kırk kelimeden fazla ise) ayrı bir paragraf hâlinde gösterilir. Uzun alıntıların ana metinden ayırt edilmesi için normal metin boyutundan bir küçük yazı tipi boyutunda ve paragrafın tamamının soldan satır başı hizasında girintili olarak yazılması tercih edilmelidir. Doğrudan aktarılan metinde, anlamı değiştirmemek şartıyla, bazı kelime, cümle ve paragraflar çıkarılabilir. Çıkarılan kısımların yerine üç nokta (...) konulur.

Bir kaynaktan aynen alıntılanan kısmın “çift tırnak” içine alınmadan yazılması ve sadece sonunda kaynağın yazılması ile yetinilmesi doğru olmaz. Bu kurallara uyulmadığı takdirde yazar, yayın etiği ihlali (İntihal/*Plagiarism*) suçlamasına muhatap olabilir.

“İktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir”.^[1] “Bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır”.^[2] “Bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır”.^[3] “Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil, başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermektir”.^[4]

İçindekiler

1. Yayın Etiği
- 1.1. Yayın Etiği İhlalleri
- 1.2. Yayın Etiği Beyanı
2. Yayının Adı ve Başlıklandırma
3. Yazar ve Kurum Bilgisinin Yazımı
4. Öz ve Özet Yazımı
5. Anahtar Kelimelerin Seçimi
6. Yazar İsimlerinin Yazımı
7. Türkçe Eser Adlarının Yazımı
8. Arapça Eser Adlarının Yazımı
9. Farsça Eser Adlarının Yazımı
10. Yabancı Dildeki Eser Adlarının Yazımı
11. Din ve Mezhep Adlarının Yazımı
12. Yayınevi Adlarının Yazımı
13. Kavramların Yazımı
14. Şiir Dizelerinin Yazımı
15. Rakamların Yazımı
16. Tarih ve Yüzyılların Yazımı
17. Akademik Dil ve Üslûp
18. Noktalama İşaretlerinin Kullanımı

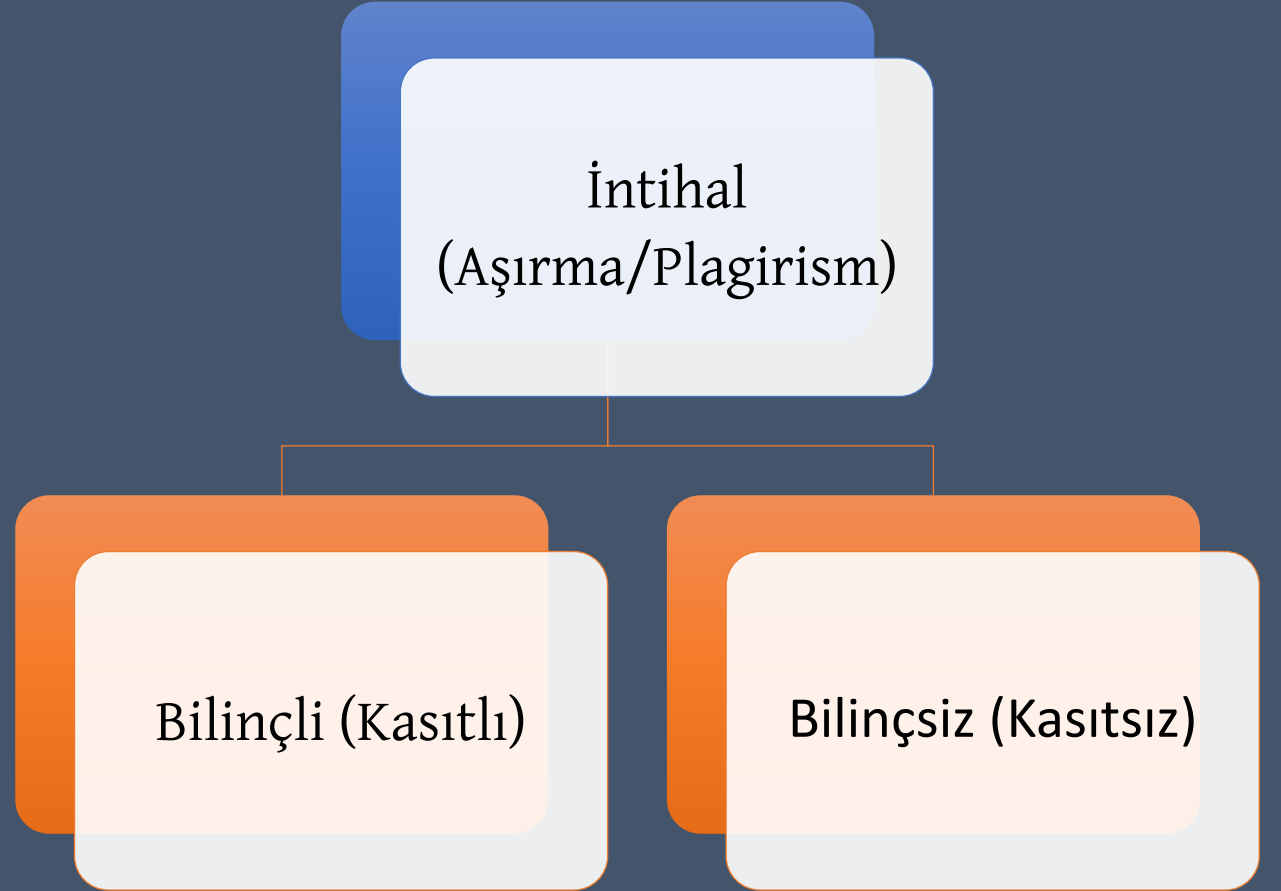

Çalışmanın hangi kısmının yazara hangi kısmının alıntı olduğu açıkça bilinebilmelidir.

Alıntılama bir yazara ait sözcükleri kelimesi kelimesine alıp metne eklemektir. Bu durumda ALINTILAMA İŞARETLERİ kullanılmalıdır.

Atıf - Alıntı Farkını Belirtmemek

Dipnot ile kaynağı belirtildiği halde alıntılanan kısmın çift tırnak veya içerlek paragraf ile belirtmemesi, intihalin kasıtlı olarak yapıldığının delili sayılmaktadır.

Alıntı

‘Başkasının söyleyiş şeklini yazıda aynen kullanmaktır’

‘İfade tarzı yeniliğin özüdür. Alıntı işaretleri ile özgünlüğün fikri sahibi, belirtilmelidir.’

İntihalin (Aşırmacılığın) Çeşitleri

Doğrudan Aşıрма

Asıl yazar tamamen gizlenerek ve kaynak gösterilmeksizin küçük değişiklikler ile özgün metnin aşırılmasıdır.

Başka Sözcüklerle Aynı Anlamı İfade Etme (Paraphrasing)

Araştırmacının kendi sözcükleri ile yazarın fikrini, atıf yapmadan metne dökmesidir.

Kabul Edilebilir Sınır:

Atıf kurallarına uyulmalı

Çalışmanın geneline egemen olmamalı

Aşırı miktarda alıntılama dan kaçınmak amacı ile kullanılabilir.

Özgün metindeki iddianın farklı sözcülüklerle yeniden yazılmasında kullanılmalıdır.

Özetleme yapılmış ise asıl kaynak yine de belirtilmelidir.

Asıl Metni Alıntılarla Aşıırma

Gerçek yazara atıf yapılarak atıf kurallarına uygun şekilde özgün kaynaktan fikirler aktarılır ve dipnot işareti konulur. Fakat alıntı işaretinden sonra da özgün metne ait kelimler olduğu gibi kullanılır.

Kendi Eserinden Aşıırma (Yeniden Kullanma/Self Plagiarism): Özgün ve Literatüre Yeni Bir Katkı Gibi Sunuş

Hırsızlık değil dolandırıcılık/Sahtekârlık kapsamındadır.

Kendi eserindeki bir görüşü aktarma, kaynak belirtmeksizin kullanmaktır. Özgün metni değiştirmek veya kullanmak herhangi bir ip ucu olmaksızın vuku bulmaktadır.

Eski bir çalışmasını yeni bir dış görünüşle yeniden kullanmaktır (ör. İkinci el bir arabayı, bu bilgiyi gizleyerek sıfır araba gibi satışa çıkarmak).

Mevcut çalışmayı atıf kuralları çerçevesinde kısaltarak veya genişleterek yeniden ele alma işlemi, bu kapsama girmez. Eğer çalışma yeni görüşlerle desteklenerek geliştirildi ise sahtekârlık söz edilemez.

Çift/Eş Yayın (Duplication)

01

DAHA ÖNCE
BASILMIŞ BİR YAYINI
KÜÇÜK
DEĞİŞİKLİKLER İLE
YENİDEN
YAYINLAMAKTIR.

02

EĞER BENZERLİK
% 40'TAN FAZLA İSE
DOĞRUDAN DERGİ
EDITÖRLÜĞÜNCE
RED EDİLİR.

03

YAZAR, YAYIN
SAYISINI YAPAY
OLARAK ARTIRMAK
İÇİN BU YOLA
TEVESSÜL
ETMEKTEDİR.

Yayınevleri ve dergiler, çoğunlukla yayımladıkları çalışmaların telif hakkını yazardan devir alırlar. Bu durumlarda, yazar yayıncıdan izin almaksızın çalışmasını başka bir yerde tekrar yayımlaması yasal da değildir.

Haksız Yazarlık

Sözde Yazarlık (Gift Authorship)

Dilimleme (Salam Yayın Yapma/Slicing/Salami Slicing) Gereğinden Fazla Aynı Metni Basmak (Redundancy)

1

Proje veya araştırma sonuçlarının üst üste çakışacak şekilde küçük parçalar halinde makale kategorisinde basılması talebidir.

2

Kabul Edilebilir Sınır: Araştırmanın bölümleri, farklı ve bağımsız ise birden fazla yayına dönüşmesi mümkündür.

Sahtecilik
(Uydurmasyon/Sahte Veri
Üretimi/Fabrikasyon/Fabriation)

Çarpıtma/Tahrifat (Falsifikasyon)

Mevzuat:
Kaynak
Göstermemek

Altı aydan iki
yıla kadar
hapis cezası

“Bir eserden kaynak göstermeksizin
iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla
kadar hapis veya adlî para cezasıyla
cezalandırılır”.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK), *Resmî
Gazete* 7981 (13 Aralık 1951), md. 71/3.

Mevzuat:

Alıntı (İktibas)

“İktibasın (alıntının) belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir.”

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK), *Resmî Gazete* 7981 (13 Aralık 1951), md. 35/4.

Mevzuat: Yetersiz Kaynak Gösterimi

Altı aya kadar
hapis cezası

“Bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK), *Resmî Gazete* 7981 (13 Aralık 1951), md. 71/5.

Atıf Yapmadan
Kullanmak:

Öğretim
mesleğinden
çıkartma
cezası

“Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil, başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermektir”.

Yükseköğretim Kanunu (YK), *Resmî Gazete* 17506 (6 Kasım 1981), md. 53/5.

Yayın
Üretimi
Sürecinde
Sıklıkla
Görülen
İhlaller

Kopya Yayın/Eşbasım
(Duplication)

Aynı anda birden fazla
dergiye aynı yayını gönderme

Aşırmacılık

Makale Geri Çekme

- Çalışma ne zaman geri çekilmeli?
- Güvenilmez bulgular içeriyorsa (Fabrikasyon veya hatalı okuma/hesaplama)
- Bulgular uygun atıf verilmeden başka yerde yayımlanmışsa
- İntihal içeriyorsa

Makale Geri Çekme

Geri Çekme Bildirimleri (Dergi Editörü)

- Geri çekilen makale duyurulmalıdır (Basılı ve Online versiyon ile).
- Kimin geri çektiği belirtilmelidir.
- Geri çekilen makale bu şekilde etiketlenmelidir: Yazarı, Başlığı, Geri Çekme İşlemi Olduğu, Geri Çekilme Nedeni (Hatalı yazım mı, yayın etiği ihlali mi?)

Geri Çekme: Birden Fazla Yayın

Eğer gereğinden fazla yayın ortaya çıkmışsa (örneğin yazarlar aynı verileri veya makaleyi birden fazla dergide uygun bir gerekçeye dayanmaksızın yayınlamışlarsa) makalenin ilk basıldığı dergi o makalenin gereğinden fazla basıldığını ilan edebilir ancak makale içindeki veriler güvenilir oldukça geri çekme olmamalıdır. Fakat daha sonra aynı makaleyi yeniden basmış olan herhangi bir dergi “gereğinden fazla” olan bu yayını geri çekmeli ve geri çekme nedenini ilan etmelidir.

Geri Çekme: Editör Yetkilidir

Makaleler yazarları veya derginin editörü tarafından geri çekilebilir. Bazı durumlarda, geri çekmeler ortaklaşa veya derginin sahibi adına yapılır. Bununla beraber, derginin içeriğinden sorumlu olması nedeniyle materyalin geri çekilmesinde en son karar editöründür. Dergi editörleri, yayınlarının geri çekilmesini yazarları kabul etmeseler dahi yayını geri çekebilirler.

Yayın Etiği İhlalleri Önleme ve Alınacak Tedbirler Tez Danışmanları İçin Öneriler

---

Öğrencilere ilk derste akademik yazım ve etik ihlaller hakkında kısa da olsa bilgi verilmeli

---

Kısa sürede hazırlanan 'Tez/Araştırma Önerileri' titizlikle incelenmeli

---

'Tez/Araştırma Önerileri', sözel olarak da öğrenciden aceleye getirilmeden ayrıntılı olarak dinlenilmeli

---

Belli periyotlarda belli sayfa aralığında metin istenilmeli (6 ayda en az 6.000 kelime gibi).

Gelişim süreçleri görülemeyen metinlere, ihtiyatla yaklaşılmalı.

İntihal tarama programları yaygın olarak kullanılmalı

Kaynakçada yer alan eserlerin metin içinde nasıl kullanıldığını kontrol edilmeli

---

Açıklamalı Kaynakça istenilmeli

Öğrencinin güncel araştırmaları takip edip etmediği kontrol edilmeli

‘Öğrencilerin intihal kavramını tanımaları, intihalin (aşırmacılığın)
hile ve sahtekârlık olduğu gerçeğinin kabulü ile başlar’

Yayın Etiği İhlalleri Önlleme ve Alınacak Tedbirler Tez Öğrencilerine Öneriler

- Zamanı iyi yönetme ve akademik yazım becerileri geliştirilmelidir.
- Öğrencilik sürecinde (lisans ve lisansüstü) ödev, seminer ve tez yazım aşamasında atıf, alıntı ve intihal konusunda yeterli bilinç kazanılmalıdır.
- Fişleme ve not alma sürecinde kaynaklardan alıntılanan kısımlar, alıntı işaretleri ile belirtilmelidir. Aksi halde atıf ve alıntı karışacaktır.
- Fişleme ve not alma sürecinde kaynaklara atıf yapıldığında atıf yapılan yazarın adı metinde belirtilmelidir.
- Danışman ve jüri üyeleri dışında, hazırlanan metin alanın uzmanı meslektaşlara/arkadaşlara okutulmalıdır.
- APA, Chicago veya İSNAD gibi akademik yazım sistemlerinden birisi tam olarak öğrenilmelidir.

Atıf Sistemleri

Atıf ve kaynak gösterme;

a) Akademik yazımın

b) fikrî mülkiyet haklarının
bir gereğidir.

İstifade edilen kaynağın
belirtilmemesi, yayın
etiği ihlali olarak
değerlendirilir.

Ne Zaman?

Kaynak Gösterme Sistemlerinin Tarihçesi

Alınan bilginin kaynağının belirtilmesi (isnad) uygulaması, İslam dünyasında Hz. Peygamber'den aktarılan sözlerin doğruluğunu teyit etmek amacıyla 1./7. yüzyılın sonlarından itibaren kullanılmaya başlanmıştır.

Batı dünyasında 10./16. yüzyılın ortalarından itibaren yine ilk olarak dini metinlerde sonrasında tarih ve diğer alanlardaki eserlerde kaynak gösterimine dair örnekler görülmeye başlanmıştır.

Fuat Sezgin;

“Arapça eserlerde karşılaşılan rivayet zincirleri (isnad) pekâlâ günümüz kitaplarındaki gibi kaynaklara işaret olarak kabul edilebilir.”*

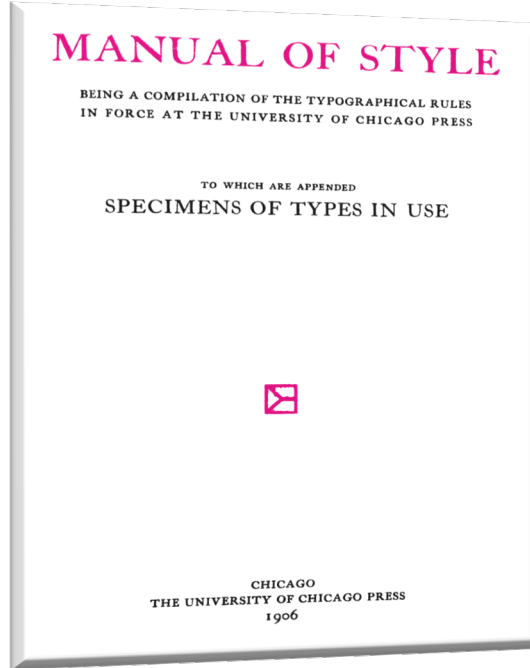
* Fuat Sezgin, *İslam'da Bilim ve Teknik*, çev. Abdurrahman Aliy (İstanbul: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, 2015), 1/6.

Günümüzde yaygın olarak kullanılan atıf ve kaynak gösterme sistemleri,
20. yüzyılın başlarından itibaren ortaya çıkmıştır.

Sistem Adı	Alanı	İlk Edisyon	Güncel Edisyon
Chicago/CMS The Chicago Manual of Style	Beşerî Bilimler	1906 203 Sayfa	17. Edisyon (2017) 1147 Sayfa
APA The Publication Manual of the American Psychological Association	Psikoloji	1952 61 Sayfa	7. Edisyon (2019) 428 Sayfa
MLA MLA Handbook for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations	Dil ve Edebiyat	1977 163 Sayfa	8. Edisyon (2016) 160 Sayfa
İSNAD İSNAD Atıf Sistemi	Sosyal ve Beşerî Bilimler	2018 59 Sayfa	2. Edisyon (2019) 216 Sayfa

Adı	Alanı	İlk Edisyon	Güncel Edisyon
<i>Chicago/CMS</i> <i>The Chicago Manual of Style</i> ⁴	Beşerî Bilimler (Edebiyat, Tarih, Sanat)	1906	17. Edisyon (2017)

The University of Chicago Press. *Manual of Style: Being a compilation of the typographical rules in force at the University of Chicago Press, to which are appended specimens of type in use.* Chicago: The University of Chicago Press, 1906 (203 sayfa)

The University of Chicago Press Editorial Staff. *The Chicago Manual of Style.* 17. Baskı. Chicago: University of Chicago Press, 2017 (1147 Sayfa)

APA

Psikoloji

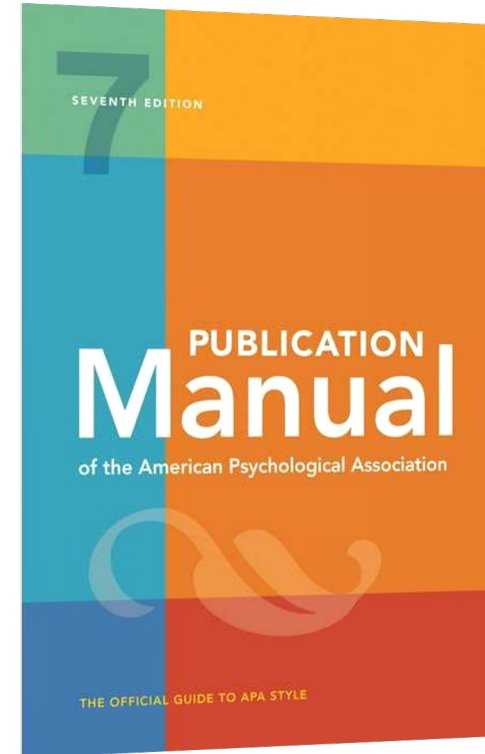
1952

7. Edisyon (2019)

---

*The Publication Manual of the
American Psychological Association*⁵

Ana Fikri
Author-Date

The American Psychological Association Council of Editors. “Publication manual of the American Psychological Association”. *Psychological Bulletin* 49/Supplement (1952): 389- 449 (61 Sayfa)

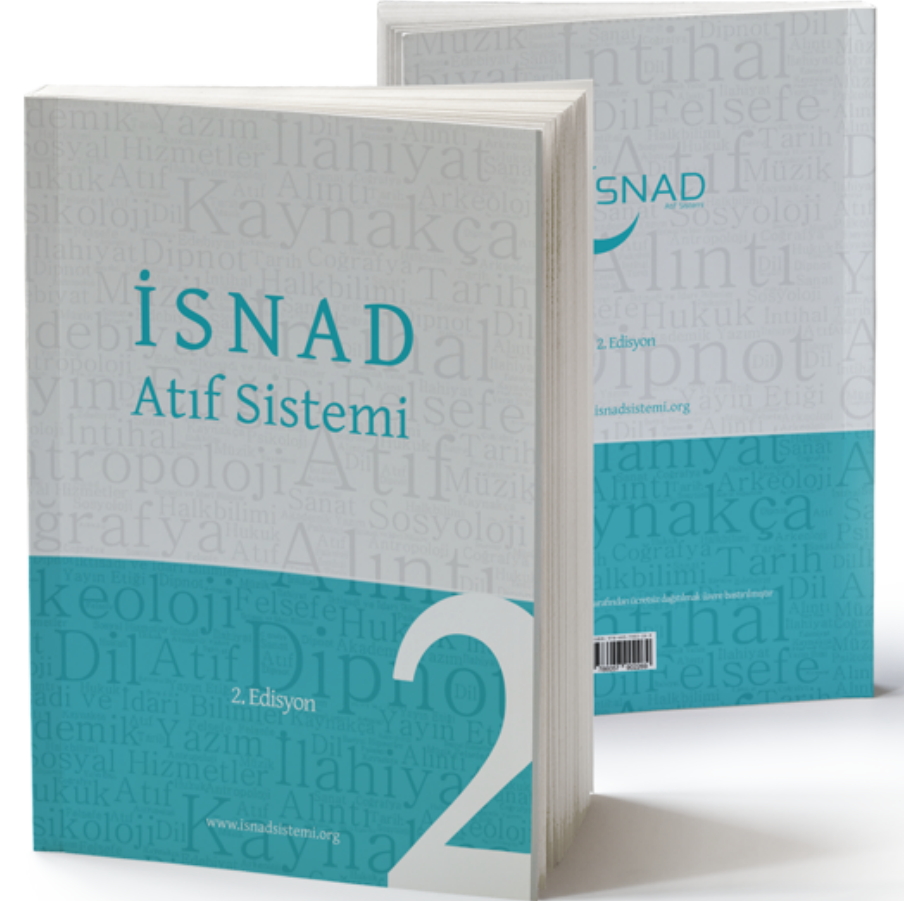
The American Psychological Association Council of Editors. *Publication Manual of the American Psychological Association*. 7. Baskı. Washington DC: American Psychological Association, 2019 (428 Sayfa)

İSNAD 1. Edisyon 2018 (59 Sayfa)

İSNAD DİPNOTLU
Ana Fikri
Author-Title

İSNAD METİNİÇİ
Ana Fikri
Author-Date

İSNAD 2. Edisyon 2019 (216 Sayfa)

Ortak
Özellikleri

- APA** Yeşilyurt, T. (2018). Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, 22 (1), 93-111. DOI: 10.18505/cuid.405516
- MLA** Yeşilyurt, T. “Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık”. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi* 22 (2018): 93-111 <http://dergipark.gov.tr/cuid/issue/36586/405516>
- Chicago** Yeşilyurt, T. “Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık.” *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi* 22 (2018): 93-111.
- İSNAD** Yeşilyurt, Temel. “Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık”. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi* 22/1 (Haziran 2018), 93-111. <http://dx.doi.org/10.18505/cuid.405516>

İntihali Tespit Araçları

```
graph TD; A[İntihali Tespit Araçları] --> B[Turnitin]; A --> C[iThenticate]; A --> D[Urkund]; A --> E[intinal.net]
```

Turnitin

iThenticate

Urkund

intinal.net

[Tüm Sınıflar](#)[Hesaba Katıl \(ÖA\)](#)[Hızlı Gönder](#)

GÖRÜNTÜLENİYOR: [ANASAYFA](#) > QUICK SUBMIT

Bu sayfa hakkında

Bu sizin kullanıcı profilinizdir. Kişisel bilgileriniz ya da kullanıcı tercihlerinizi değiştirmek için aşağıdaki formu kullanınız. Değişiklikleri tamamladığınızda, şifrenizi onaylayınız ve gönder 'e tıklayınız.

Kullanıcı Bilgisi/Hesap Ayarları

Kullanıcı Bilgisi

Kullanıcı adı

(geçerli bir e-posta adresi olmalı)

Şifre

(Büyük küçük harfe duyarlı, en az 8 karakter olmalı)

Şifreyi onayla

Hesap Ayarları

Varsayılan kullanıcı türü

Varsayılan gönderi türü

Hızlı Gönder'i Etkinleştir

Sayfa başına öge sayısı

ımları, 1999), 22.

versity Press, 1996), 132.

4

ceive, dominate, transgress, or
empathize to help people, it is a
can be a dangerous tool in the
the positive types of empathy,
duals and societies.

one

resses, when it was uncertain
Mecca, there was a great wave
ne with great enthusiasm and
ling the Arab custom.¹²

15

Filtreler ve Ayarlar

Filtreler

Alıntılarını Çıkar

Bibliyografyayı Çıkar

Şundan daha az olan kaynakları çıkarın:

☒ 9 kelime

☐ %

☐ Boyuta göre çıkarma

İsteğe Bağlı Ayarlar

Çok Renkli Vurgulama

Değişiklikleri Uy...

Yeni Rapor

www.isnadsistemi.org

[ANASAYFA](#)

[HAKKINDA](#)

[İNDİRMELER](#)

[ONLİNE KILAVUZ](#)

[KULLANANLAR](#)

[İLETİŞİM](#)

Kılavuzu İndir

Şablonlar

Online Kılavuz

ANA HATLARIYLA İSNAD ATIF SİSTEMİ

ANA FİKİR

İSNAD, sosyal ve beşerî bilimler alanında hazırlanan yayınlarda kullanılmak üzere Türkiye merkezli olarak geliştirilen akademik yazım ve kaynak gösterme sistemidir.

KONSEPT

İSNAD Atıf Sistemi'nde atıf yapılan kaynağa dair bilgiler, metin içinde (APA gibi) veya dipnotta (Chicago gibi) ilgili sosyal bilim dalının genel kullanımına uyularak verilebilmektedir. Ancak kaynakça ortak şekilde oluşturulmaktadır.

Atıf ve Kaynak Gösterimi

```
graph TD; A[Atıf ve Kaynak Gösterimi] --> B[Elle (Manuel)]; A --> C[Yardımcı Yazılım]; C --> D[EndNote]; C --> E[Zotero]; C --> F[Mendeley];
```

Elle
(Manuel)

Yardımcı
Yazılım

EndNote

Zotero

Mendeley

All References

2007

Search Results

1

Sync Status...

Recently Added

1

Unfiled

739

Trash

Unfiled Groups

My Publications

5

ADemir

00_Tasnif Edilmeyen

485

0_Yayınlarım

24

1a_Saffar-Telhis

149

1b_Ebu Hanife -Risaleleri -Şerh ve Te...

35

2a_Akaid-Kelam Kitapları

7

2b_İngilizce Kitaplar

4

2c_Kaynak Eserler

29

Author	Contains			
And	Year	Contains		
And	Title	Contains		
Author	Year	Title	Journal	
○ Açıkgoz, Ökcan	2002	Fıkıh, Kelam ve Tasavvuf Alanında Hanefilik, Mat...	Bilig: Türk Dünyası Sosy	
○ Acımamatov, Zaylabidin	2005	Ebû Hanîfe ve Fergana Vadisindeki Etkisi		
○ Ak, Ahmet		Selçuklular Döneminde Maturidilik		
○ Akın, Murat	2017	Hakîm es-Semerkindî'nin "es-Sevâdü'l-A'zam" İs...	ILTED: İlahiyat Tetkikler	
○ Akkuş, Süleyman	2007	İbn Haldûn'un Kelâm İlmine Yaklaşımı ve Yöneltt...	Usûl: İslam Araştırmalar	
○ Akkuş, Süleyman; Önal, Recep	2006	Muhammed Murtazâ ez-Zebîdî ve İthâfû's-Sâdeti'...	Usûl: İslâm Araştırmalar	
● Aktanov, Nursadyk	2019	Karahanlılar Döneminde Hadis: Hicrî IV-VI. Asırlar		
○ Al-Omar, Farouq Omar Abdallah	1974	The Doctrines of The Maturidite School with Spe...		
○ Ali el-Kârî,	2006	Dav'ü'l-me'âlî alâ Manzûmeti Bed'i'l-Emâlî		
○ Alibekiroğlu, Fatmanur		Tarihsel Süreçte Hanefilik-Mu'tezile İlişkisi		
● Alper, Hülya	2002	İmanın Psikolojik Yapısı		
○ Bâbertî, Ekmeleddîn Muhammm...	2009	Şerhu'l-Vasıyye		
○ Beyâzîzâde Ahmed Efendi,	1368...	İşârâtü'l-merâm min 'ibârâtî'l-İmâm		
○ Bezzâzî, Hâfîzüddin Muhamme...	1310...	el-Fetâva'l-Bezzâziyye	el-Fetâva'l-Âlemgîriyye	
○ Bilgin, Ömer Faruk	2012	el-Mâtürîdî'nin Te'vîlâtü'l-Kur'ân'ının Dirâyet Te...		

 Zotero Dosya Düzenle Görünüm Araçlar Pencere Yardım

Zotero

Q Tüm Alanlar & Et

▼ Kitaplığım

- ADemir_EndNote_Library
- ▶ ULUM 1/2
- ULUM 2/1
- Yayınlarım
- Yinelenmiş Eserler
- Dosyalanmamış Eserler
- Çöp Sepeti

Grup Kitaplıkları

▼ II_Addenda

- ŞAMİLE ESERLER

Başlık	Yaratan	Es...	Yayıncı
▶ Muzekkiriâtî's- siyâ...	2. 'Abdulhamid	Do...	Muessesetu'r-Risâle
▶ Sunan	ad-Dârimî ve a...	Do...	Dâru'l-muğnî
▶ el-Eşribe	Ahmed b. Hanbel	Do...	'Âlemu'l-Kutub
▶ Sîretu'l-İmam Ahm...	Ahmed	Do...	Dâru'd-Da've
▶ Şerhu müsnedi Ebî...	Alî el-Kârî	Do...	Dâru'l-kutubi'l-'ilmiyye
▶ Muḳaddemetu'l Ha...	Bâ Faḍl	Do...	Dâru'l-mutteḥide
▶ el-Muntekâ şerhu'l...	Bâcî	Do...	Dâru'l-kitâbi'l-İslâmî
▶ el-İşâre fî uşûli'l-fı...	Bâcî	Do...	Dâru'l-kutubi'l-'ilmiyye
▶ et-Taḳrîb ve'l-irşâ...	Bâḳıllânî	Do...	Mu'essesetu'r-risâle
▶ Vucûbu'l-amel bi s...	Bâz	Do...	Vîzaretu's-Şuuni'l-İsla...
▶ Bidâyetu'l-Âbid ve...	Ba'î el-Halvetî	Do...	Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiy...
▶ el-Cevâhiru'l-kenz...	Bel'âlim	Do...	Dâru Huma
▶ Müsnedü'l-Rezzâr	Rezzâr	Do...	Mektehetü'l-'İllûm vel'

Kaynaklar

Demir, Abdullah. İSNAD Atıf Sistemi 2. Edisyon. Sivas: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, 2019.

Demirel, İ. Hakkı vd.. *Akademik Yazım İhlalleri*. Ankara: TÜBİTAK ULAKBİM, 2011.

ORI, The Office of Research Integrity.
<https://ori.hhs.gov>

Teşekkürler...

Dr. Abdullah Demir

ANKARA
YILDIRIM BEYAZIT
ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

İSNAD ATIF SİSTEMİ İLE AKADEMİK YAZIM

Çevrim İçi

21 Kasım 2020 20:30-22:00

Dr. Abdullah Demir

ANKARA
YILDIRIM BEYAZIT
ÜNİVERSİTESİ

İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ